

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НОВОМ САДУ
БИБЛИОТЕКА

Рујанско четворојеванђеље
– електронска изложба –

Нови Сад, 24. мај 2017.

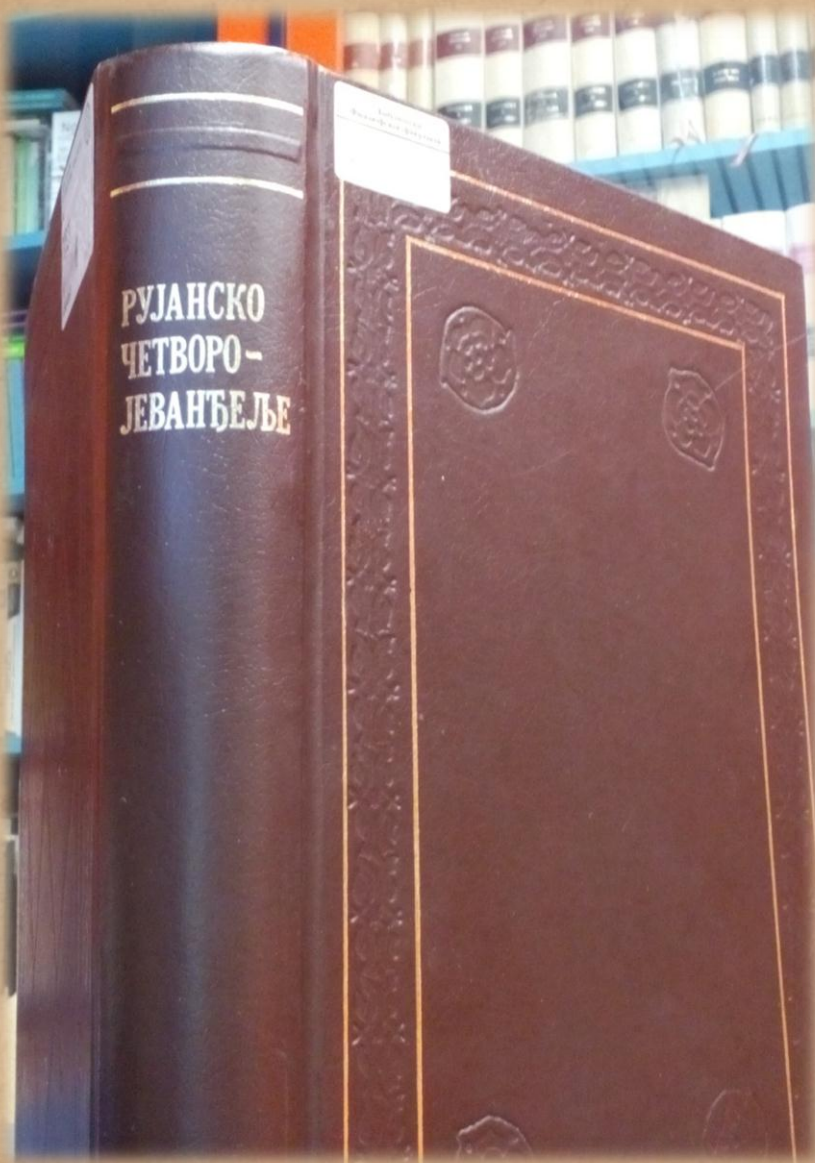
Ово је прва у низу електронских изложби књига у
оквиру традиционалне изложбе

Упознај једну књигу,
коју Библиотека Филозофског факултета
организује поводом

Дана словенске писмености, 24. маја.

На овај начин тринаести пут на нашем факултету
обележавамо значајан јубилеј.

Ауторке изложбе
мр Милица Брацић и мр Наташа Белић

Представљамо фототипско издање *Рујанског четворојеванђеља*, прве књиге штампане на тлу Србије, у XVI веку. Издање из 1987. године, када се навршило 450 година од штампања *Рујанског четворојеванђеља*, било је допринос обележавању тог јубилеја. Оно је начињено према једином данас познатом комплетном примерку који се чува у Народном музеју у Прагу. Књига је израђена црно-белом штампом, осим неколико првих страница у боји, а оригинал је смањен нешто изнад десет посто. У Библиотеци Филозофског факултета, у Семинарској библиотеци Одсека за српску књижевност, каталогизована је под сигнатуром К-20523.

РУЈАНСКО четворојеванђеље : [1536/1537] /
[уредник Вукосава Бргуљан]. - [Фототипско изд.]. - Београд :
Републички завод за међународну научну, просветну, културну
и техничку сарадњу СР Србије, 1987. – 300, XXXIX стр. : илустр. ;
31 cm.

ISBN 86-7035-014-9

COBISS.SR-ID [5902599](#)

РУЈАНСКО ЧЕТВОРОЈЕВАНЋЕЉЕ

Београд
1987

Издање садржи и прилоге:

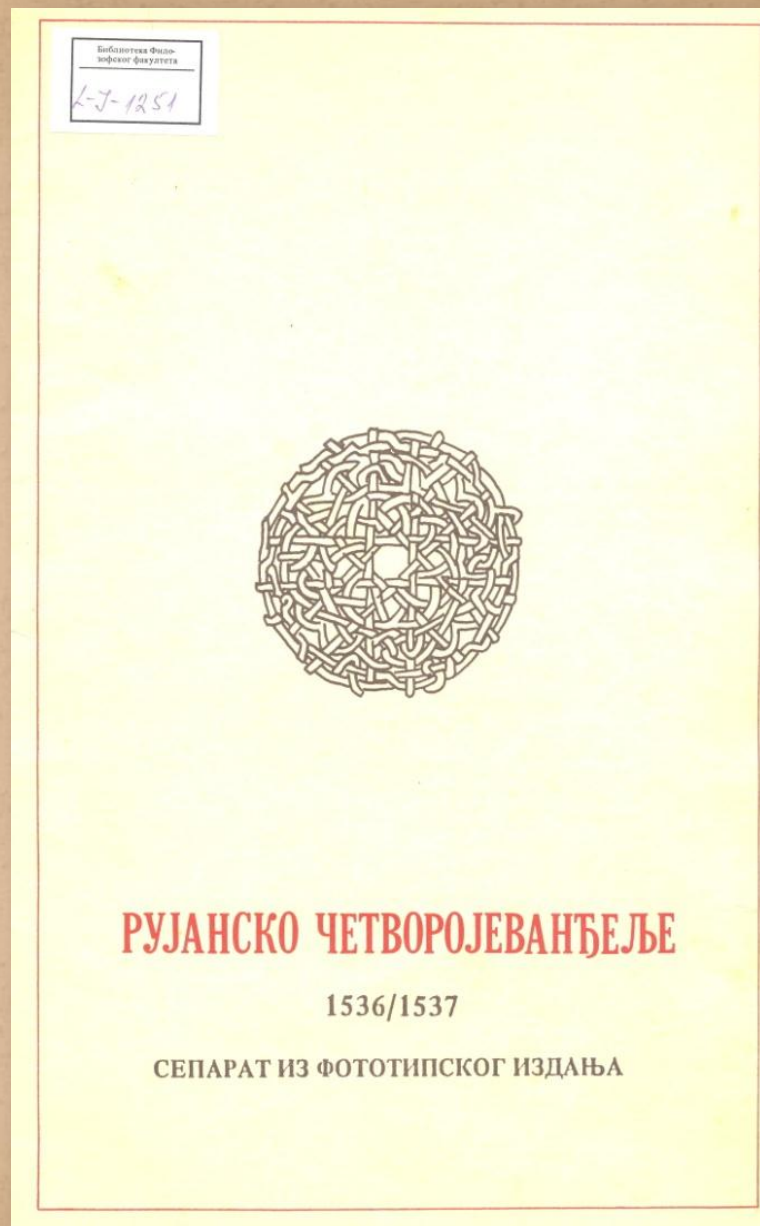
- Историјски оквири
штампарије у манастиру
Рујну 1536–1537 Лазара
Чурчића (стр. I–XVIII)

- Рујанско четворојеванђеље
– књига, графика, штампа
Катарине Мано-Зиси (стр.
XIX–XXXVI) .

Прилози

Прилози Лазара Чурчића и Катарине Мано-Зиси и резимеи на енглеском и руском језику штампани су и као сепарат, који је у Библиотеци Филозофског факултета, у Легату Вере и Јована Јерковића, каталогизован под сигнатуром L-vj-251.

COBISS.SR-ID [2348295](#)

Рујанско четворојеванђеље...

ВАСВІДѢ...
НИ КІ...
НЕСНО...
ЖЕНІХЪ...
ХЪ...
ВЪ...
ЧНІХЪ...
НІМА...

- је најстарија штампана књига на територији Србије, у штампарији при манастиру Рујно;
- је једина књига Рујанске штампарије.
- Датирана је само 7045. годином од Адама, а то може значити и јесење месеце 1536. године.

Штампар, монах Теодосије...

Foto: M. Cvetković / RAS Srbija
www.blic.rs

био је рујански монах у манастиру св. Ђорђа и српски штампар који је 1536/1537. године у самосвојној импровизованој техници штампао *Четворојеванђеље рујанско*.

О њему знамо само оно што сведочи његово дело и запис на крају књиге, где се потписао као грешни итд. монах Теодосије, који се као човек слабомоћан „а уз то и сам“ трудио да се „спише“ ова света књига. Податак да је сам радио пре треба схватити у смислу да није имао никога ко би га подучио, него да није имао помоћника у послу.

У: *Пет векова српског штампарства*.
Стр. 197-198.

Лист 300'

О Четворојеванђељу знамо
из записа са задње корице
књиге које је оставио
рујански монах Теодосије.

704
557

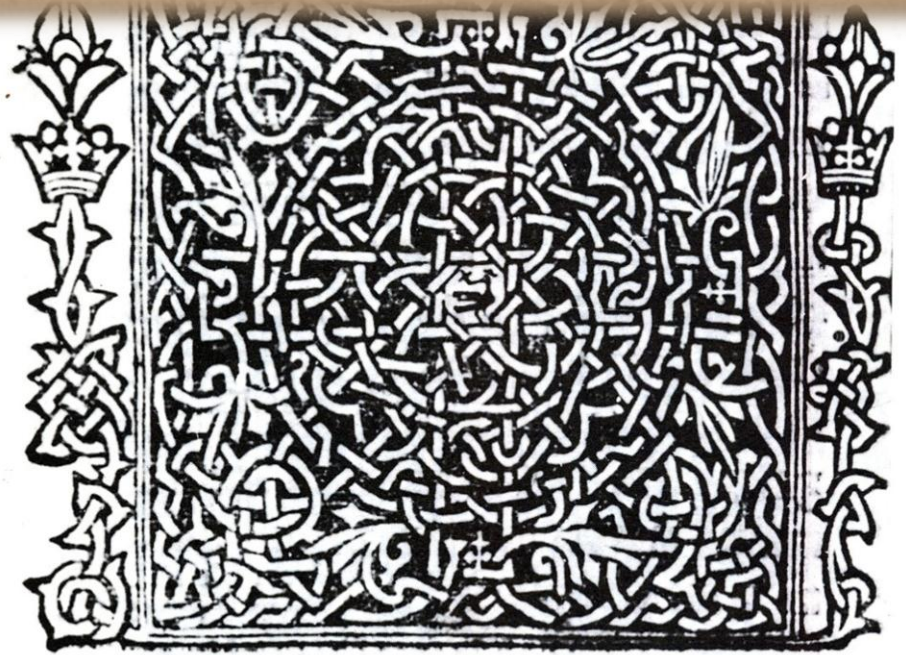
ИЗВОЛЕНІЕМЪ БОГА ПОВЕЛЕНІЕМЪ СНА
НЕСО СПЕШНІЕМЪ СТОГО ДХА ПОМО
ЩІЮ ВЪРОНЦІН СЛВНМАГО БА
ПОУТИНЪ ВЛУЦЕ МТРЕ ЕГО ИМАШЕ
БЦЕ СЪОНКАШЕ СІНЪ СТИЕ ИБЖ
НІЕ КНИГЕ ВЛАТЪ ЗМЕ ВЪОБНТЕАН
ГЛЮ РХІАІНЦІН ПОПЪОКІАНЪ ПЛАН
Е ГЛЮТЪ ПОНИСВІН НАРЪЦН ГЛІТЪ
БЛАСКАА НАСІАХ ГЛЮТЪ ВРЪТЦІН
ПОХРАМЪ СТОГО ИСЛАВНАГО КЕЛІКО
МНІКА ИПОБЕДОМОЦА ХВА ГЕОРГІА
ЗХДНХЕ БОСЕМ ДЪЗ ГЪШНН ХВОГН
ХМО ДВОГАТН ГЪХЪ ИХЪ РАВЪ МОНА
ХЪ ТЕСІЕ НЪ БОСЕМ МЛЮСЕ ВЪ ВРАТН
Е ИАН УБШЕ ИАН ПОПІСХШЕ ИСПСА
ВАІНТЕ ДНЕКАІНТЕ ЗАРА БА ИСВО
ДШЕ ПОНИЖЕ НЕПІСА ДХЕ СТИН НІ
ДГГЛ НЪ УЛІКЪ МАЛО ХМЪНЪ ИСЛАВО
МОЩНЪ НЪ ИПАЧЕ СЪ Х СЛАВА
СЪВРОШНТЕЛЮ БЪ ДМННЪ XXXXX

Evangelium. Rojani. 1537. Fol.

140675 3

Из фототипског издања
(печат Шафарикове библиотеке)

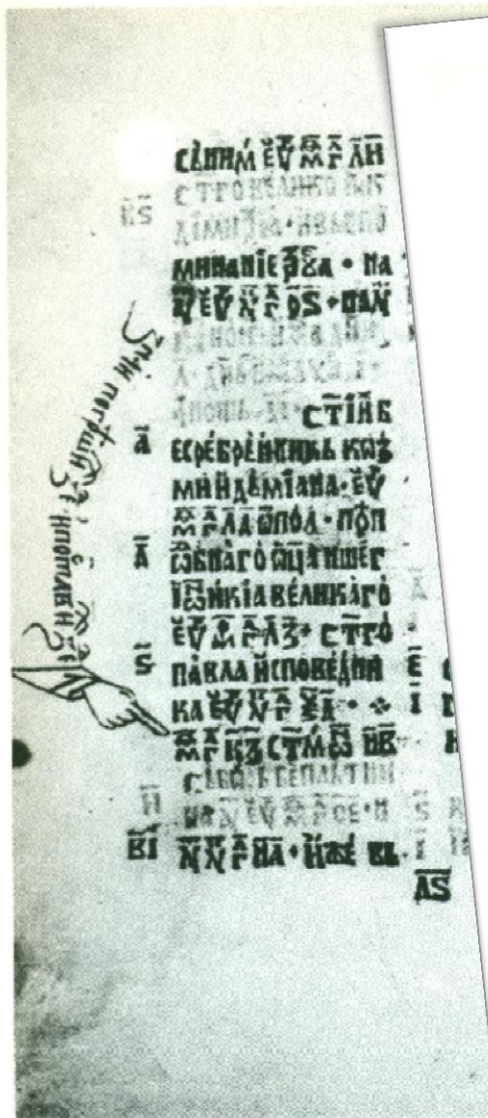
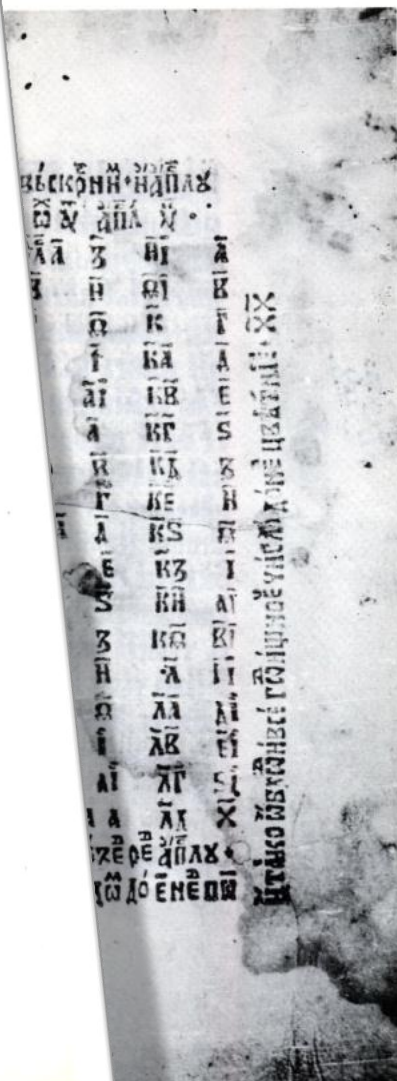
СВЯТЫЙ ПИСАТЕЛЬ

КНИГА РОДСТВА ІУХВА • СНА
ДЕДА, СНА АВРААМА • АВРААМ
РОДН, ІСААКА • ІСААКЪ РОДН
ІАКОВА • ІАКОВЪ РОДН, ІУДА
ІЕРУСАЛІМЪ •

ІЕРУСАЛІМЪ ПОСЛАНИЕ КЪ

Из фототипског издања...

Из фототипског издања

[illegible]

Пут књиге

Примерак Народне библиотеке Србије уништен је 6. априла 1941. године током бомбардовања Београда.

Једини потпуни примерак је Вук Караџић поклонио Павелу Ј. Шафарику и он се чува у Народном музеју у Прагу, у оквиру Шафарикове збирке (300 листова).

Један примерак, који је раније био у поседу Вука Караџића, чува се у Националној библиотеци Русије у Санкт-Петербургу, у збирци Салтикова-Шchedрина (296 листова).

У Српској академији наука и уметности у Београду чува се један одломак од 92 листа.

Штампарија при манастиру Рујно

По Теодосијевом запису на књизи, манастир Рујно (Обитељ рујанска) налазио се у селу Врутци (данас Вруци), под планином Пониквом (данас Поникве), на реци Биоски. Данас се река крај Врутака зове Ђетиња, а Биоска је сачувано као име подаљег села. (...) Не постоји податак када је манастир уништен. Године 1857. записано је да је на његовом месту остао камен свете трпезе и да су по месним предањима манастирски мермерни стубови пренесени у Ужице и уграђени у зграду медресе.

Из: *Пет векова српског штампарства*. Стр. 180.

Претпоставља се да је стари манастир Рујно био у области која се од 1980. године налази под вештачким језером Вруци из кога се Ужице данас снабдева водом.

Манастир Рујно, обновљен 2004. године

„Оно што сведочи да је
постојало, и да је било свето
место ово, није ни стуб ни
камен, него Слово.”

Стихови Љубомира Симовића
уклесани на плочу на манастирским вратима

Литература

- Рујанско четворојеванђеље : [1536/1537] / [уредник Вукосава Бргуљан]. – [Фототипско изд.]. – Београд : Републички завод за међународну научну, просветну, културну и техничку сарадњу СР Србије : Народна библиотека Србије, 1987.
- Рујанско четворојеванђеље : 1536–1537 / [уредник Вукосава Бргуљан]. – Сепарат из фототипског изд. – Београд : Републички завод за међународну научну, просветну, културну и техничку сарадњу СР Србије : Народна библиотека Србије, 1987.
- Слова Рујанског јеванђеља / Светислав Мандић. – У: Гласник Друштва конзерватора Србије. – ISSN 0350-9656. – Бр. 12 (1988), стр. 47–50.
- Поводом издавања Рујанског четворојеванђеља / Андреј Митровић. – У: Књижевне новине. – ISSN 0023-2416. – Год. 39, бр. 741 (1987), стр. 7.
- Рујанско четворојеванђеље / Е. Л. Немировски ; превод Радмила Шуљагић. – У: Библиотекар. – ISSN 0006-1816. – Год. 18, бр. 5/6 (1966), стр. 406–420, факсимили. <http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/1966/262>
- Духовни и материјални остаци Рујанског манастира / Обренија Вукадин, Зорица Ивковић. – У: Ужички зборник. – ISSN 0350-8390. – Бр. 16 (1987), стр. 81–89.
- Рујанска штампарија : (из прве половине XVI века) / Ђорђе Сп. Радојичић, Загорка Јанц. – У: Зборник Матице српске за књижевност и језик. – ISSN 0543-1220. – [2], 2 (1954), стр. 5–17.
- Историјски оквири штампарије у манастиру Рујну 1536–1537 / Лаза Чурчић ; Рујанско четворојеванђеље : књига, графика, штампа / Катарина Мано-Зиси. – Београд : Републички завод за међународну научну, просветну, културну и техничку сарадњу СР Србије : Народна библиотека Србије, 1987.
- Библиографија о нашем ћириличком штампарству, штампаријама и књигама XV, XVI и XVII stoleћа. Књ. 4. Д. 1, Од Горажда до Мркшине цркве (XVI) : (Горажде, Рујно, Грачаница, Милешева) / Боровоје Маринковић. – Цетиње : Централна народна библиотека СР Црне Горе "Ђурђе Црнојевић" ; Београд : Народна библиотека Србије ; Сарајево : Народна и универзитетска библиотека БиХ ; Нови Сад : Библиотека Матице српске, 1991.
- Пет векова српског штампарства : 1494–1994 : раздобље српскословенске штампе : XV–XVII в. / [приредили Митар Пешикан, Катарина Мано-Зиси, Миљко Ковачевић]. – Београд : Српска академија наука и уметности : Народна библиотека Србије ; Нови Сад : Матица српска, 1994.
- Манастир Рујан : историјски оквири штампарије у манастиру Рујну 1536–1537/ [Лаза Чурчић]. – [Б. м.] : Манастир Рујан, 2004.

Хвала на пажњи!
УВАЖАЈТЕ НА ПАЗИРНИ!